

Zöld Mindentudás Egyeteme

2011/12.

3. előadás – Kalicz Péter, Vízlábnyom – Kinek számít?

Az STKH Sopron és Térsége Környezetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Kft. által szervezett Zöld Mindentudás Egyeteme programsorozat harmadik előadására 2011. november 8-án került sor, a Roth Gyula Gyakorló Szakközépiskola és Kollégium dísztermében.

A körülbelül ötven perces előadást Kalicz Péter, a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának adjunktusa tartotta meg, Vízlábnyom – Kinek számít? címmel.

Az elmúlt két előadás létszámához híven, nagy örömeinkre most sem akadt üres hely, mire előadónk megkezdte témáját. Közvetlen és barátságos hangvételével igyekezett kapcsolatot teremteni a diákokkal, akik az elején kicsit félénken elegyedtek beszélgetésbe, illetve a kérdések megválaszolásába, de a hangulat gyorsan oldódott a teremben.

Kalicz Péter egy nagyon fontos ponttal kezdte meg előadását, miszerint nem árt tisztázni, hogy mi a víz és legfőképp, miért fontos a víz? Hazánk bővelkedik vízben, amit mindannyiunknak meg kellene becsülnünk. Ezt többször kihangsúlyozta beszédének már első pár percében is, erősítve ezzel a fiatalságban a természeti értékek megőrzésének fontosságát, illetve nyomatékosította a számunkra oly természetessé vált vízfelhasználás,- pazarlás súlyát. Mi nekünk a víz a háztartásban? Közjő, hiszen alapszolgáltatásként kerül be ma már a háztartások zömébe.

Ha ezt az erőforrást egyszer tönkretesszük, nehezen újul meg, mert a víz maga a fejlődés. A civilizáció elején széleskörűen használták a vizet. Előadónk igyekezett nem csak, hogy magyar, hanem soproni példákat bemutatni a hallgatóságnak, ezzel is közelebb hozva a témát, mint a Rák patak, illetve a soproni malmok vízfelhasználása,- működése.

Szemléletes, nagy ábrákon mutatta be a természetes vízkörzést, hogy azt még érthetőbbé tegye a diákok számára, miközben bontakozó gondolatmenetében egyre közelebb került témájának ama részéhez, mely végül teljesen magával ragadta a hallgatóság figyelmét: kérdéseket tett fel gyakorlati példákat illetően:

- Mennyi vizet és mire használhatunk el egy nap folyamán?

Bizonytalanságuknál fogva, s mert nem szerettek volna rossz választ adni, a fiatalok csendben ültek, de a 3., 4. érdekesebbnél-érdekesebb kérdés után megeredt a nyelvük és egyre több kéz emelkedett a magasba.

- Egy átlagos polgár kb. 140 liter vizet használ el: fogasztásra, fogmosásra, mosásra, wc-öblítésre. 40 litert elfürdik, 8 litert elfőz, 10 liter a fogmosásához szükséges. 6 litert kertészkedésre szán. Ezt a számot csökkenteni kell.

Kalicz Péter a vizet és annak jelentőségét nem csak gyakorlati, hanem szakmai szempontból is körbejárta, ismertette.

Beszélünk közvetlen és közvetett vízfelhasználásról, illetve virtuális vízről. Közvetett vízfelhasználás például a mosott zöldségek esetében a mosóvíz, virtuális víz pedig a zöldség mosásánál felhasznált összes víz. Egy intenzív kultúra műveléséhez, mint a zöldségmosás, sok vizet kell felhasználni.

A vízlábnyom fogalmát úgy értelmezhetjük, hogy egy termékhez tudunk egy adott vízmennyiséget rendelni. Ennek kettő összetevője van: a termék, ill. szolgáltatás által elpárologtatott víz, és az ezek során keletkezett szennyezett víz. A két fajta vizet el tudjuk különíteni.

Térben és időben történő felbontása van a vízlábnyomnak:

A vízlábnyom időre vonatkozhat, ha pl. egy évben többet öntöztek – mint az azt megelőzőben.

Térben beszélünk kék vízlábnyomról: felszíni, felszín alatti vizekből közvetlenül felvett víz;

zöld vízlábnyomról: talajnedvesség elpárologtatásából származó vízmennyiség;

szürke vízlábnyomról: szennyezett, higított vízmennyiséget jelenti.

Sok ember jó mutatónak tartja a vízlábnyomot és a vállalkozások is tudják használni. Korábban ilyen mutatókat nem építettek fel, de a vízlábnyomban ma már elhatárolják a fel nem használt vizet is.

Az első termék, amire próbáltak vízlábnyomot használni, a gyapot. Egy póló elkészítésére felhasznált vízmennyiség kb. 2700 liter virtuális és közvetlen víz.

Előadónk csupa, a hétköznapban is használandó, kézzelfogható példákkal döbbenette le a hallgatóságot, miszerint egy csésze kávé vízlábnyoma 140 liter víz, 1 kg pörkölt kávé előállításához 21000 liter víz szükséges. Mire 1 csepp kávé a poharunkba kerül, a Földnek 1100 csepp vizet kell adnia hozzá. Egy tasakos fekete teáé 30 liter víz, egy almáé 70, egy pohár tejé 200 liter víz.

Vízlábnyom tekintetében negatív példaként az USA vezet, majd Kínáé, illetve Európáé a második és harmadik hely.

Az előadás végéhez közeledve Kalicz Péter összegezte az elmondottakat és újra fülünkbe csenghetett a fenntarthatóság bűvös szava, miszerint a vízlábnyom nagyon jó mutatója a fenntarthatóságnak.

